

Sectoraanpak terugdringen stikstofproductie

1. Kennis en Bewustwording

De partijen zetten zich collectief in op een vrijwillige kennisaanpak door een programma op te zetten gericht op kennisverspreiding. Doordat alle sectorpartijen gezamenlijk dezelfde boodschap uitdragen, is het voor de melkveehouder duidelijk wat er aan de hand is en welke mogelijkheden er zijn om zelf op te sturen. Ook wordt hierbij ingezet op het voorkomen van tegenstrijdige berichtgevingen vanuit de erfbetreders, zoals voeradviseurs. De communicatie valt uiteen in drie onderdelen:

- a) Het bestaan van een sectorplafond benoemen en duiden wat de gevolgen van overschrijding zijn op sector en bedrijfsniveau;
- b) Het weergeven van knoppen waaraan een melkveehouder kan draaien die zowel effectief als ook kostprijs verlagend zijn (zie algemene voer- en management maatregelen hieronder);
- c) Het starten van een integrale benadering door ammoniak en methaan mee te nemen;

2. Algemene voer- en management maatregelen

Uiteindelijk is het van belang om op bedrijfsniveau (melkveebedrijf) scherp te sturen op stikstof via het voer. De mogelijkheden daartoe zijn zeer bedrijfsafhankelijk. Eén van de indicatoren is het tankmelkureumgehalte. Bij het sturen is de verhouding van eiwit en energie en de kwaliteit van deze nutriënten de sleutel. Dit valt uiteen in drie onderdelen:

- a) Aanvullend voer: mengvoeders en overige bijproducten passend bij het basisrantsoen;
- b) Ruwvoer: verhouding in basisrantsoen en de winning van het ruwvoer;
  - Graswinning: gewenste graskuilen en inzicht in kwaliteit van het gras op stam (grasmonitor);
  - Bemesting: optimalisatie van moment, wijze waarop, verhouding meststoffen en hoeveelheid;
  - Bodemtoestand: chemische, fysische en biologische analyse.
- c) Weidegang: keuze van een passend begrazingssysteem, maairegime en bijvoeding.

Een totaalaanpak op alle drie de onderdelen onder voer- en management zal uiteindelijk moeten leiden tot een optimale verhouding van eiwit en energie op rantsoenniveau.

Voor de melkveehouder is een indicator wenselijk; deze kan als benchmark dienen en management informatie geven waarmee gestuurd kan worden. Iedere melkveehouder heeft inzicht in het tankmelkureum van het bedrijf. Door hier een benchmark op te maken op landelijk en regionaal niveau wordt inzichtelijk hoe men scoort ten opzichte van collega-melkveehouders. Om het gesprek tussen adviseur en melkveehouder aan te gaan is een benchmark op ureum een goed startpunt. Via NZO is aangegeven dat zodra de exacte specificaties van de benchmark bekend zijn, de benchmark op relatief korte termijn te realiseren moet zijn.

Nevedi spreekt de intentie uit om in de advisering (rantsoen en ruwvoerteelt) op melkveebedrijven waar sprake is van een eiwitoverschot op rantsoenniveau te gaan werken aan het verder terugdringen van dit overschot. Dit kan op korte termijn aan al hun leden en de adviseurs daarvan worden geïnstrueerd. Hierbij is het moeilijk een garantie af te geven, maar de diervoedersector heeft eerder aangetoond dat via het voerspoor resultaat te behalen is (denk aan de fosfaatexcretie).